Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

TER ONDERTEKENING
Aan: SOCW, via MOCW

Wetgeving en Juridische Zaken

Van
[redacted]

Datum
28 maart 2025

Referentie

nota

Nota naar aanleiding van het verslag van de TK en nota van wijziging inzake wetsvoorstel onderwijsondersteuning zieke leerlingen

Bijlagen
1. Nota n.a.v. het verslag
2. Nota van wijziging
3. Aanbiedingsbrief Vz. TK
4. Verslag TK
5. Gelakte beslisnota
6. Gelakte brief Algemene Rekenkamer
7. Reactiebrief OON
8. Brief OON
9. Verzoek Kamercommissie OCW om reactie brief OON

Intern OCW afgestemd
KenO
MBO
HOenS
VO-F

Aanleiding

Op 27 maart 2024 heeft u het wetsvoorstel onderwijsondersteuning zieke leerlingen bij de Tweede Kamer ingediend. De vaste commissie van OCW van de Tweede Kamer heeft op 25 september 2024 een verslag uitgebracht over dat wetsvoorstel. Dit verslag bevat vragen van de fracties van GroenLinks-PvdA, VVD, NSC, D66, BBB, CDA, SGP en ChristenUnie. Deze vragen worden met bijgevoegde nota beantwoord. Tevens is naar aanleiding van het verslag een nota van wijziging opgesteld. Vanwege het grote aantal vragen en enkele vragen waarvoor extra uitzoekwerk nodig was, heeft de beantwoording langer op zich laten wachten.

Geadviseerd besluit SOCW

Indien u akkoord bent met de beantwoording en de nota van wijziging, verzoek ik u de nota naar aanleiding van het verslag, de toelichting bij de nota van wijziging en de aanbiedingsbrief aan de voorzitter van de Tweede Kamer te ondertekenen.

Geadviseerd besluit MOCW

U wordt geadviseerd akkoord te gaan met de beantwoording en de nota van wijziging. Pagina 35-37 in de nota naar aanleiding van het verslag hebben specifiek betrekking op het mbo en het hoger onderwijs.

Kernpunten

- Het verzorgen van onderwijs aan zieke leerlingen en studenten (ofwel 'ozl') is primair een taak van de school of mbo-instelling waar de leerling of student is ingeschreven. Zij worden daarbij ondersteund door verschillende organisaties, die daar subsidie voor ontvangen. Het doel van het wetsvoorstel is om de continuïteit van deze ondersteuning te waarborgen, de ondersteuning te verduidelijken en te vereenvoudigen door deze als wettelijke taak bij een door de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap aan te wijzen rechtspersoon neer te leggen.
- Op dit moment wordt ozl geboden door onderwijsadviesbureaus en in ziekenhuizen. In de huidige situatie is de ondersteuning versnipperd (69 fte verdeeld over 18 organisaties) en kan er niet worden geschoven met de inzet tussen de onderwijsadviesbureaus (oab's) en ziekenhuizen en tussen de verschillende ziekenhuizen. We zien onder meer dat kinderen korter in het ziekenhuis zijn en langer thuis tijdens een behandeling, maar het is binnen

het huidig wettelijk kader heel moeilijk de ondersteuning hierop aan te passen.

- Hiertoe wordt een stichting opgericht. De stichting gaat scholen en mbo-instellingen ondersteunen bij het verzorgen van onderwijs aan leerlingen en mbo-studenten die door ziekte, die zich uit in lichamelijke klachten, niet (volledig) in staat zijn om onderwijs te volgen. Tevens gaat de stichting een expertisefunctie vervullen op het terrein van onderwijsondersteuning aan zieke leerlingen en mbo-studenten.
- Aangezien het wetsvoorstel mede betrekking heeft op het mbo en in de nota naar aanleiding van het verslag ook specifieke vragen zijn beantwoord over het mbo en het hoger onderwijs (p. 35-37) is deze nota afgestemd met de directies MBO en HOenS en wordt deze voor akkoord voorgelegd aan de minister van OCW.
- De vragen van de Tweede Kamer in het verslag zijn beantwoord op basis van de volgende thema's:

  1. Belangen en betrokkenheid van leerlingen, studenten, ouders en scholen
  2. Aanleiding voor een landelijke stichting
  3. Feiten en cijfers
  4. Overwogen alternatieven
  5. Kwaliteit van de huidige en toekomstige onderwijsondersteuning
  6. Regionale ondersteuningsstructuur
  7. Financiën
  8. Implementatieproces
  9. Arbeidsvoorwaardelijke zaken
  10. Verantwoording en evaluatie
  11. Verhouding tot passend onderwijs/samenwerkingsverbanden
  12. Afbakening doelgroep
  13. Overig

- In de toelichting hieronder wordt nader ingegaan op de hoofdlijnen van de beantwoording van de vragen van de TK over bovengenoemde thema's en op enkele elementen van het wetsvoorstel.
- Om tegemoet te komen aan de kritische vragen van de Kamer over de verankering van de nieuw op te richten stichting in de regio is een nota van wijziging opgesteld. Daarin wordt de regionale ondersteuningsstructuur van de stichting met landelijke dekking verankerd.
- Vanuit de Kamer (D66-fractie) is in het verslag verzocht om een beslisnota. Bij de aanbieding van het wetsvoorstel zijn beslisnota's meegestuurd, maar de laatste beslisnota bij het wetsvoorstel ontbrak nog per abuis. Deze wordt nu alsnog meegestuurd naar de Kamer. In aanvulling daarop ontvangt de Kamer eveneens het advies van de Algemene Rekenkamer over de oprichting van de stichting.

Toelichting

De beantwoording in de nota n.a.v. verslag heeft de volgende hoofdlijnen:

- Belangen en betrokkenheid van leerlingen, studenten, ouders en scholen staan voorop. Dit wetsvoorstel is noodzakelijk om te waarborgen dat scholen bij de onderwijsondersteuning van zieke leerlingen ook in de toekomst een beroep kunnen blijven doen op een laagdrempelige, kundige en gratis voorziening. Of de leerling nu thuis, in een perifeer ziekenhuis (zonder academische status) of in een universitair medisch centrum verblijft, de

leerling heeft recht op goed onderwijs en de ozl-voorziening kan scholen daarbij ondersteunen.

- De voorziening verandert zelf niet, het wetsvoorstel raakt alleen de organisatiestructuur van ozl. Wel is de verwachting dat de kwaliteit van de ondersteuning verbetert, omdat de stichting een uniforme werkwijze kan hanteren en daardoor ook verschillen die we nu in het land zien zullen verkleinen.
- Aanleiding voor een landelijke stichting is de huidige kwetsbare situatie, zoals grotendeels geconstateerd in het onderzoek van Oberon uit 2017. Het betreft de volgende problemen: perifere ziekenhuizen kunnen geen subsidie voor ozl ontvangen; oneerlijke concurrentie; inefficiënte en inflexibele inzet van ozl-capaciteit; aanwijzingen voor hoge mate van overhead, er zijn 19 verschillende organisaties; door faillissementen, fusies en overnames van onderwijsadviesbureaus (oab's) risico's voor ozl; verouderde subsidieberekeningssystematiek; vermenging van private en publieke middelen.
    - De verhouding tussen het subsidiebedrag wat de oab's ontvangen en de personele inzet op ozl loopt sterk uiteen (verschillen tot meer dan 200%) wat indiceert dat de ozl-middelen niet overal doelmatig worden ingezet. Met de landelijke stichting kunnen efficiencyvoordelen en vermindering van overhead worden gerealiseerd wat zorgt voor een meer doelmatige besteding van overheidsmiddelen. In de bijlage van deze nota is de subsidie/formatie-ratioanalyse per oab opgenomen.
- Naar aanleiding van vragen gesteld door de Kamerleden zijn enkele feiten en cijfers in de beantwoording opgenomen. Dit betreft informatie over de huidige organisaties met ozl-capaciteit, ozl-consulenten, subsidiebeschikkingen, subsidiebudget, benutting ozl-subsidie, leerlingendossiers, trajectzwaarte, arbeidsvoorwaarden en verpleegduur. Passages met informatie over de dienstverlening van de huidige organisaties zijn voor een feitelijke check aan deze organisaties voorgelegd. Dit heeft geleid tot enkele aanscherpingen.
- Overwogen alternatieven worden besproken als minder wenselijk t.o.v. het wetsvoorstel. Dit betreft de volgende opties: regionale stichtingen (bijvoorbeeld belegd bij een oab); ozl bij de samenwerkingsverbanden passend onderwijs; herijking van subsidies umc's in de wet of via lagere regelgeving; schrappen onderscheid perifere ziekenhuizen en umc's. Deze alternatieven kunnen de onderliggende problematiek (inefficiënte en inflexibele inzet van ozl, grote kwaliteitsverschillen) namelijk niet goed tegengaan.
- De kwaliteit van de ozl-voorziening kan worden vergroot doordat het onder één stichting zal vallen, waarbinnen kennisdeling en -ontwikkeling kunnen plaatsvinden. Ook kan het ministerie gerichter op de kwaliteit sturen.
- Over de inbedding van ozl in de regio zijn zorgen geuit vanuit de Kamer. Via een nota van wijziging kan expliciet gemaakt worden dat de op te richten stichting die tot taak heeft om te ondersteunen bij het onderwijs aan zieke leerlingen, een regionale ondersteuningsstructuur moet aanbieden met landelijke dekking. Het gaat dan om het inrichten en onderhouden van een infrastructuur, waarbij de adviserende en ondersteunende taken worden uitgevoerd binnen de regio en de ziekenhuizen. Daarbij wordt gewaarborgd dat de betreffende scholen en instellingen ongeacht hun vestigingsplaats in gelijke mate een beroep kunnen doen op de voorziening. De indeling van de

regio's is aan de stichting zelf en zal niet door de regering worden voorgeschreven.

- Bij de financiering van ozl is van belang dat de nieuw op te richten stichting een instellingssubsidie zal ontvangen: de middelen zijn bedoeld voor de instandhouding van structurele activiteiten.
- Over de nieuw op te richten stichting zijn vragen gesteld. Benadrukt wordt dat beoogd is dat het een platte organisatie is met één bestuurder, die verantwoording aflegt aan de Raad van Toezicht. Bezoldiging van de bestuurder zal passen binnen het salarisgebouw van de cao PO.
- Op basis van de rechtstreekse contacten en bijeenkomsten met de ozl-consulenten is er vertrouwen dat het overgrote merendeel van de consulenten graag de overstap naar de nieuwe stichting zal maken. De huidige kennis en expertise zullen in voldoende mate behouden blijven.
- Alle ozl-consulenten werkzaam bij de oab's, umc's en het Prinses Maxima Centrum (PMC) kunnen hun ozl-werk gegarandeerd voortzetten binnen de nieuwe stichting. Alle consulenten krijgen een arbeidsovereenkomst aangeboden op basis van de cao PO, waarbij zij er in ieder geval qua arbeidsvoorwaarden niet op achteruitgaan, en waarschijnlijk erop vooruitgaan.
- De systematiek voor verantwoording van de stichting over de inzet van de subsidie wordt uitgelegd.
- De verhouding tussen ozl (voorziening voor scholen) en passend onderwijs (voorziening voor leerlingen van scholen en samenwerkingsverbanden) wordt nader uitgelegd.
- De afbakening van de ozl-doelgroep, ook binnen het mbo en t.o.v. het ho wordt uitgelegd.

- Op 7 maart jl. heeft Onderwijsontwikkeling Nederland (de vereniging van onderwijsadviesbureaus) u een brief gestuurd, met een afschrift aan de TK.
    - U bent verzocht de reactie eveneens in afschrift naar de TK te sturen, als de commissie hierom zou vragen. Dit verzoek is ingediend tijdens de procedurevergadering op 27 maart jl.
    - De reactie aan OON wordt verstuurd als de nota n.a.v. verslag naar de TK gaat. U vindt de reactiebrief eveneens bij deze aanbiedingsnota.
    - Er vinden regelmatig op ambtelijk niveau gesprekken plaats met OON/de ev's (educatieve voorzieningen bij ziekenhuizen).
- De brief van OON bevat kritiek op de gang van zaken, onduidelijkheid over de financiering, bezetting en arbeidsvoorwaarden.
- In het antwoord (zie bijlage) wordt verduidelijkt:
    - dat OCW garandeert dat consulenten een arbeidsovereenkomst krijgen op basis van de CAO-PO (en dat die meegaat met toekomstige cao-ontwikkelingen),
    - welk bedrag er beschikbaar is op basis van de begroting van de nieuwe stichting,
    - dat de regionale verankering met een nota van wijziging wordt geborgd,
    - en wordt ingegaan op het proces en de samenwerking tussen de organisaties en OCW.

Financiële gevolgen

- De huidige middelen waarmee ozl wordt gefinancierd staan op "overige subsidies" artikel 1 (primair onderwijs) van de OCW-begroting. Vanaf 2026 is hier € 10,4 miljoen voor beschikbaar.
- De huidige uitvoerders van ozl (de oab's en umc's) ontvingen vorig jaar € 8,2 miljoen. Als het wetsvoorstel in werking treedt worden deze middelen aangewend voor de nieuwe stichting. Omdat dat onvoldoende is voor de begroting van de nieuwe stichting is met de Voorjaarsnota 2024 geïntensiveerd op het budget voor ozl. Daarmee komt het totale budget vanaf 2026 op de hierboven genoemde € 10,4 miljoen.
- Na het wetsvoorstel zal de nieuwe stichting een instellingssubsidie krijgen en ontvangen zij elke twee jaar een Kaderbrief. Hiermee zullen ze een gelijksoortige relatie hebben met OCW als stichting CITO en SLO.
- Omdat de nieuwe stichting officieel een Rechtspersoon met een Wettelijke Taak (RWT) wordt, worden de middelen die voor de stichting beschikbaar zijn verplaatst naar een eigen budgetregel in de B-tabel, onder het instrument Bijdragen ZBO's en RWT's. Dit zal gebeuren bij Voorjaarsnota 2026.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

N.v.t.

Bijlage

Datum
28 maart 2025

Bijlage bij aanbiedingsnota: OZL subsidie/formatie-ratioanalyse onderwijsadviesbureaus

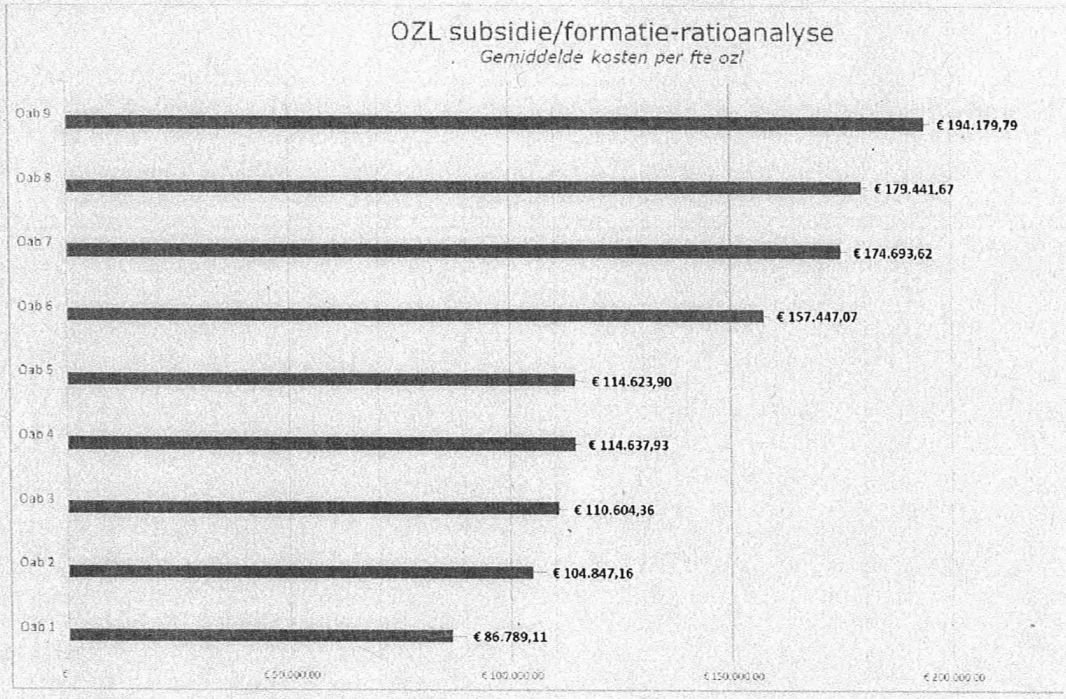

Op basis van gegevens DUO (subsidie per organisatie met aftrek van terugvorderingen/2023) en opgave door de betreffende organisaties (ozl-formatie/maart 2025).